

2018-imut Nunatta Karsiata naatsorsuutaasa akuersissutigineqarnissaannik siunnersuut

pillugu

Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap suliarinninnermini kingullermik ilaasortarai :

Inatsisartunut ilaasortaq Jens Danielsen, siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq Stine Egede, siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq Aleqa Hammond

Inatsisartunut ilaasortaq Pele Broberg

Inatsisartunut ilaasortaq Malene Vahl Rasmussen

Nunatta Karsiata 2018-imut naatsorsuutaasa Inatsisartunit akuerineqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut ulloq 23. maj 2019-imi siullermeerneqarpoq.

IMARISAANUT NALUNAARSUUT :

1.0 Aallarniut:.....	3
1.1 Kukkuersiunermut Ataatsimiititaliap siunertaa suliassaalu.....	3
1.2.1. Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnut Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartunut atatillugu Kukkuersiunermut Ataatsimiititaliap piginnaatitaanera	4
1.2.2. Kukkuersiunermut Ataatsimiititaliap piffissap atuuffia	4
2.0 Kukkuersiunermut Ataatsimiititaliap naatsorsuutitut pingaarnertut oqaaseqaatai	6
3.0 Nunatta Karsianut kukkuersiuisup kukkuersiuisut nalunaarutaanni oqaaseqaatai	7
3.1 Ukiumi naatsorsuutitut kukkuersiuisut oqaaseqaataat nutaat	8
3.2 Kukkuersiuisumit oqaaseqaatit ukiut siulliineersut suli ammasut	8
3.3 Inatsisinut naapertuunermik kukkuersiuiineq.....	12
3.4 Ingerlatsinermik kukkuersiuiineq	15
4.0 Kukkuersiunermut Ataatsimiititaliap naatsorsuutitut oqaaseqaatai.....	19
4.1 Nalinginnaasumik oqaaseqaatit.....	19
4.1.1 Atorfiit inuttaqanngitsut malitsigisaanillu sunniutit.....	19
4.1.2 Siunnersortinik avataaneersunik atuineq	21
4.2 Kontonut pingaarnernut ataasiakkaanut apeqqutit.....	22
4.4 Pissutsit suliffeqarfinnut namminersortitanut tunngasut	29
4.4.1 Nukissiorfiit	29
5.0 Misissuinerit annertunerusut	30
5.1 Ilaasunik angallassinermi kiffartuussinissamik isumaqatigiissutit.....	30
5.2 Suliffimmut atatillugu akeqanngitsumik biileqartitaanermi aningaasartuutitik misissueqqissaarneq	32
6.0 Nunatta Karsiata naatsorsuutaanik kukkuersiuisussatut ataatsimiititaliap inassuteqaataa	33
7.0 Nunatta Karsiata 2018-imut naatsorsuutaasa akuerineqarnissaat pillugu inassuteqaat.....	34
Ilanngussanut takussutissiaq :	36

1.0 Aallarniut:

Nunatta Karsiata naatsorsuutai ataatsimiititaliap misissorpai, tamannalu tunngavigalugu apeqqutinik arlalinnik Naalackersuisunut nassiussilluni. Naatsorsuutitut nassuiaatit aammalu kukkunersuisut nalunaarutaannut Naalackersuisut oqaaseqaataat ataatsimiititaliamit tunngavigineqarput. Isumaliutissiissut una kukkunersuisut nalunaarutaannit, ataatsimiititaliap Naalackersuisunut apeqqutaanit kiisalu Naalackersuisut taakkununga oqaaseqaataannit akissutaannillu tigulaakkanik imaqarpoq. Inatsisartut Naalackersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 18, imm. 1 naapertorlugu apeqqutit oqaaseqaatillu taamatullu Naalackersuisut akissutaat isumaliutissiissummi ilanngussatut ataatsimiititaliamit ilanngunneqarput. Paasissutissat inunnut tunngassuteqarsinnaasut ilanngussani atortussanut ilaatinneqanngillat.

1.1 Kukkunersuiinermut Ataatsimiititaliap siunertaa suliassaalu

Pisortat ingerlatsinerannik kukkunersuisarnerup siunertaraa pisortat aningaasaataannik inatsisartutigoortumik nakkutilliinerup ikorfartorneqarnissaa, tassungalu ilanngullugu paasissutissanik arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsunik, kinaassusersiunngitsunik tutsuiginartunillu paasissutissiisarnikkut innuttaasut pisortat ingerlatsineranni takunnissinnaatitaanerannik nukittorsaanissaq kiisalu pisortat ingerlatsineranni akisussaassuseqarnissamik qulakkeerinninnissaq.

Kukkunersuiinermut Ataatsimiititaliap pingaarnertut suliassaqarfii Inatsisartut Naalackersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaanni §§-ini 18 aamma 19-imi allaaserineqarput. Tassani allassimavoq ataatsimiititaliap ”*Nunap Karsiata Naatsorsuutaasa Kukkunersiorneqartarnerannut Ataatsimiititaliap nunap karsiata naatsorsuutai kukkunersuisullu taakkununga oqaaseqaataat ukiumut ataasiarluni misissortassavai, naatsorsuutillu pisariaqalersitaannik Naalackersuisunut apeqquteqarlunilu oqaaseqarfiginnittassalluni. Apeqqutit oqaaseqaatillu Naalackersuisut akissutaat ilanngullugit Inatsisartunut saqqummiutissavai.*” Tamatuma kingorna Kukkunersuiinermut Ataatsimiititaliap pissutsinut isornartoqartissinnaasaanut Naalackersuisunut ilaasortat akisussaasut kinguneqartitsivigineqassanersut Inatsisartut aalajangiiffigisassaraat. Aammattaaq Kukkunersuiinermut Ataatsimiititaliaq Nunatta Karsiata naatsorsuutaanik misissuataarinermiut atatillugu isornartorsuiisimappat Naalackersuisut naalackersuinikkut akisussaasutut pissutsit iluarsineqarnissaat isumagisassaraat.

Suliassat inatsisini allaaserineqartut saniatigut periutsit suleriaatsillu Namminersorlutik Oqartussat suliassaasa assigiinngitsorpassuit ingerlanneqarnissaannut Naalackersuisunit pilersinneqartut siunertarisatik malillugit atorneqarnersut nalinginnaasumik nakkutilliiviginissaat Kukkunersuiinermut Ataatsimiititaliap suliassami pingaarnarpaat ilaattut isigisaa. Tassunga atatillugu periutsit sakkussallu aningaasaqarnermik aqutsinermut naatsorsuutinillu saqqummiussisarnermut pingaarutillit pigineqarnersut siunertarisartillu malillugu atorneqarnerannik

nakkutilliinissaq ataatsimiititaliamit pingaarnepaatinneqarpoq. Tamanna pissutigalugu *pisortani kukkundersiuinermi ileqqussanut pitsaasunut* tunngavigineqartunut sanilliullugu ingerlaavartumik naleqqussaasarnikkut kukkundersiuisarnerup ineriartortinneqarnissaa nukittorsarneqarnissaalu Kukkundersiuinermut Ataatsimiititaliamit qitiutinneqartuarpoq. Tamatuma nassataraa aningaasalersuinermi isiginiagassat kisiisa pinnagit aammali inatsisinut naapertuunnermik ingerlatsinermillu kukkundersiuinermi isiginiagassat ilaatinneqartarnerat suli annertusiartussammat.

Kiisalu ingerlatsinermik kukkundersiuilluni misissuinermik, ”annertunerusumik misissuinerut” aamma taaneqartartumik ingerlatsinissamut ataatsimiititaliaq periarfissaqarpoq. Tamatumani pineqartoq tassaasinnaavoq qulequtaq sunaluunniit aningaasaqarnermut tunngaviusumilluunniit pingaarutilik paasinarsisinneqartussatut kissaatigineqartoq aammalu Kukkundersiuinermut Ataatsimiititaliap piginnaatitaanerata iluaniittoq. Qulequttamik aalajangersimasumik paasinarsisitsinissami siunertarineqartoq tassaagajuttarpoq inatsisit maleruagassallu aammalu ingerlatsinermi ileqqussat pitsaasut kiisalu pisortat aningaasaqarnermik pitsaasumik aqutsinissaanni tunngaviit nalinginnaasut naapertorlugit sipaarniarnissap, naammassisaqarsinnaassuseqarnissap sunniuteqarluarnissallu eqquutsinneqarnissaat eqqarsaatigalugit qulequttanik attuumassuteqarsinnaasunik misissueqqissaarneq. Annertunerusumik misissuinermi misilittakkat uppersaasarsukkat eqikkarniarneqartarput, tassungalu atatillugu misissuineq aallaavigalugu kaammattuutaajunnartut tunngavigalugit suliassaqarfiit akisussaasut akissuteqaataannik pissarsiniartoqartarpoq. Tunngavissat ataatsimoortut tunngavigalugit Kukkundersiuinermut Ataatsimiititaliaq oqaaseqaateqartarpoq. Pissutsit misissorneqartut qanoq annertutigalutillu pisariutiginerat apeqqutaatillugu annertunerusumik misissuineq nalinginnaasumik qaammatinik 3-12-inik sivilissuseqartarpoq.

1.2.1. Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnut Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartunut atatillugu Kukkundersiuinermut Ataatsimiititaliap piginnaatitaanera

Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 26, 18. november 2010-meersumi § 19 naapertorlugu Namminersorlutik Oqartussat aktiaatilitut soqutigisaat Naalakkersuisunit qanoq isumagineqarnersut Kukkundersiuinermut Ataatsimiititaliap nakkutilliisuuffigai.

Tassunga atatillugu ingerlatseqatigiiffiit pillugit paasissutissat Naalakkersuisut pissarsiarisinnaasaasa assinginik ataatsimiititaliaq pissarsiniarsinnaavoq.

1.2.2. Kukkundersiuinermut Ataatsimiititaliap piffissap atuuffia

Nunatsinni periutsip nunat avannarliit sinnerinut tamanut sanilliullugu immikkuullarissutigisaa tassaavoq nunatsinni Kukkundersiuinermut Ataatsimiititaliap ukiut tamaasa nutaamik inissitsitertarnera. Nunat allat sinnerini tamani kukkundersiuinermut ataatsimiititaliamut ilaasortat piffissamut qinigaaffiusumut tamarmut toqqarneqartarput. Danmarkimi naalagaaffiup kukkundersuisui ukiut sisamangorneri tamaasa – Folketingimut piffissaq qinigaaffiusoq

apeqqutaatinnagu – toqqarneqartarput – tamatumalu naalagaaffiup kukkunersiuisuisa imminnut aqunnerannut nukittunerulersitseqqippoq. Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliaq ingerlalluassappat misilittakkat ataavartumillu ingerlatsisinnaaneq assut pingaaruteqartut nunani avannarlerni kukkunersiuinermut ataatsimiititalianit ataatsimullu isigalugu tamanit isumaqatigineqar-poq.

Ukiut tamaasa nutaamik inissitsitertarluni nunatsinni periuseq suleriaatsip allanngortinneqarneranut aammalu Inatsisar-tuni ataatsimiititaliat sulinerisa aaqqissuuteqqinneqarneranut atasumik 2000-imi atuutsinneqalerpoq. 2000 sioqqullugu ataatsimiititalianut inatsisit malillugit pilersinneqartussanut ilaasortat – tassunga ilanngullugu Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliaq – piffissamut qinigaaffimmut tamarmiusumut atuuttussatut toqqarneqartarput, soorluttaaq nunani allani taamaattoq. Ataatsimiititaliat ukiut tamaasa nutaamik inissitsitertarnerannik – aammalu taamaalilluni ataatsimiititaliamut ilaasortat ukiut tamaasa taarserneqarsinnaanerannik – periuseqarneq pingaartumik Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliami sulineranut naapertuutinngitsumik sunniuteqarsinnaanersoq 2000-imi aaqqissuusseqqinnermut atatillugu erseqqinnerusumik isumaliutigineqanngilaq.

Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap immikkut ilisarnaatigaa naalakkersuinermut tunngaveqanngitsumik sulinissap anguniartarnera aammalu Nunatta Karsiata naatsorsuutaanut kukkunersiuisullu avataaneersut nalunaarutaannut ukiumit ukiumut peqqissaartumik kinaassusersiunngitsumillu isummernissaq ataatsimiititaliap pingaarnertut suliassarimmagu. Taamaalillunilu ataatsimiititaliap inatsisartutigoortumik tunngavilersukkamik suliaqartutut ingerlanissani anguniarpaa. Naalakkersuinermut tunngaveqanngitsumik sulinissamik anguniagaq Inatsisartut ataatsimiititaliaasa sinnerini sulinermit allaanerungaatsiarpoq, tamatumani ilaasortat naalakkersuinikkut isiginnittaatsitik aallaavigalugit pingaarnersiullutik tullerriaarisinnaanerat inatsisitigut akuerisaalluni aammalu politikikkut qanoq pisoqarnera malillugu ataatsimiititaliamut ilaa-sortat akulikinnerusumik taarsertarnissaannik kissaateqartoqarsinnaalluni.

Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliamut ilaasortat ukiut tamaasa taarserneqartarnissaannik periarfissaqartitsinermi pitsaaqutitut taaneqartut ataatsimiititaliamut ilaasortanik taarsiisarnerup ataatsimiititaliap ataavartumik sulinissaanut misilittakkanillu katersinissaanut ajoqusiisarneranit annertunerusutut oqaatigineqarsinnaanerat tunngavissaqarsorinangilaq. Misilittagaqarneq ataavartumillu sulininnaaneq siuliani taaneqartut ataatsimiititaliap sulineranut annertoorujussuarmik pingaaruteqartut Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliaq ersarissumik isumaqarpoq, taamaattumil-lu Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap piffissaq inissitsitertarfia piffissamut qinigaaffiusumut tamarmut; soorlu 2000-ip tungaanut taamaassimasoq; atuuttussanngorlugu allanngortinneqassasoq ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqarpoq. Taamaaliortoqassappat Inatsisartut suleriaasiata allanngortinneqarnissaa pisariaqassaaq, taamaattumillu Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap Inatsisartut Siulittaasoqarfiat tamanna pillugu oqaloqatigalugaa.

2.0 Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap naatsorsuutitut pingaarnertut oqaaseqaatai

Nunatta Karsiata 2018-imut naatsorsuutaasa kukkunersiuusumit Inatsisartunit toqqarneqartumit (Nunatta Karsiata kukkunersiuusuanit) eqqortumik takutitsisutut, tassalu annertuumik kukkuneqaratillu amigaateqannginnerannik, oqaatigineqarnerat Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap naammagisimaarpaa. Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat, tassungalu ilanngullugu missingersuutunik malitseqartitsilluni sulineq ingerlaavartumik suli pitsanngoriaateqartartoq Nunatta Karsiata kukkunersiuusuaata ukiut siulii assigalugit takusinnaasimavaa.

Taamatuttaaqq kukkunersiuusut oqaaseqaataat ukiut siuliineersup atsip matuneqarsimanera Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliamit iluarisimaarneqarpoq, taamaalillunilu kukkunersiuusut oqaaseqaataat ammasut maanna arfineq marluupput. Tamatuma saniatigut kukkunersuisut oqaaseqaataat – suli ammasut – allat pitsanngoriarfiusimapput. Ukiumi kukkunersiuineq kukkunersiuusut nutaanik oqaaseqaateqarnissaannik tungavissiisimangilaq.

Pitsanngoriaatit allat Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap naammagisimaagai tassaapput missingersuutunik malitseqartitsisarnerup naligiissaarisarnerillu nukittorsarneqarsimanerat, Siusinnerusumut sanilliullugu inissitsitereqqittariaqarnerit kingusinnerusukkullu inissitsiterisariaqarnerit ikileriarsimapput, naak taamaaliortarnerit suli annertuallaartutut isumaqarfigineqaraluartut, tassungalu ilanngullugu oqaatigineqassaaq naatsorsuutunik ingerlatsinermi kingusissukkut aaqqiisoqarnissaa suli pisariaqalersartoq.

Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap maluginiarpaa naatsorsuutitut ataatsimiititaliap apeqqutaanut akissuteqartarnerup pitsaannerusumik aaqqissuunneqartalersimanera. Peqatigitilluguli Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap oqaatigisariaqarpaa ataatsimiititaliap apeqqutaanut akissuteqarnissamut piffissamik eqquutsitsiniarneq pisuni ataasiakkaani Naalakkersuisunit assut eqquutsikkuminaammat.

Suleriaatsit namminerlu nakkutilliinerit, Namminersorlutik Oqartussat aningaasaliissutunik naatsorsuusernermilu maleruagassanik eqquutsitsinissaannut ikorfartuutaasut, patajaallisarneqarnissaat suli qitiutillugit eqqumaffigineqartariaqarput. Tassunga atatillugu atortorissaarutip ERP-p atuutilernissaa – 2018-imi pisussaagaluartoq – assut kinguaattoorfiummat ataatsimiititaliamit eqqumaffigeqquneqassaaq. Nunatta Karsiata kukkunersiuusuaata oqaaseqaatai arlallit atortorissaarummit taassuminnga aaqqiivigineqarsinnaagaluarput.

Pingaarnertut, ukiut siusinnerusut assigalugit, uteqqinneqartariaqarpoq Nunatta Karsiata sukannersumik malinnaavigineqarnissaa taannalu pillugu nalunaarusiat pitsaasuunissaat suli kissaatigineqarmat, maleruqqusat atuuttut naapertorlugit naatsorsuutitut nassuiaatit

eqqarsaatigalugit. Aningaasaliissutit pisariaqartumik tunngavissinneqarnissaasa qinnutigineqarsimannginneranut tunngavilersuutit amigaataanerannut tamanna immikkut atuuppoq.

Kingullertut minnerunngitsumilli aammaarluni oqaatigineqartariaqarpoq kukkunersiuusup avataaneersup oqaaseqaataanut taamatullu Kukkunersiuinermullu Ataatsimiititaliap apeqqutaanut akissutini pissutsit uparuarneqartut qaqugorpiaq iliuseqarfigalugillu aaqqiivigineqarnissaannut ersarissumik aaqquissuussaasumillu ulluliinissaq amigaatigineqarmat. Tamannami akissummi allassimanngippat malitseqartitsilluni apeqquteqartariaqarnermik nassataqarajummat.

3.0 Nunatta Karsianut kukkunersiuusup kukkunersiuusut nalunaarutaanni oqaaseqaatai

Pissutsit 2018-imut naatsorsuutitut kukkunersiuusut avataaneersut Inatsisartunit toqqarneqarsimasut kukkunersiuinermittit nalunaarutaanni uparuarneqartut matuma kinguliani erseqqissarneqarput. Kukkunersiuinermittit nalunaarutit kiisalu taakkununga Naalakkersuisut oqaaseqaataat ilanngussatut ilanngunneqartuni takuneqarsinnaapput.

Pingaarnertut oqaaseqaatit

Kukkunersiuusut avataaneersut inerniliipput piffissamut 1. januar – 31. december 2018-imut naatsorsuutit pingaarnerusuni tamani eqqortuusut, tassa pingaarutilitsigut kukkunertaqanngitsut amigaateqaratillu, taamalu Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il. il. pillugu Inatsisartut inatsisaannut naapertuuttumik suliaasut.

Inerniliineq pissutsit ilaannut makkununga oqaaseqaammik ilaqartinneqarpoq:

- Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarneranni, naammassisaqarnerusalernissamik qarasaasiatigullu ingerlatsinerulernissamik suliat ilanngullugit, pitsanngoriaateqartarnerit sulit takuneqarsinnaasut.

Taamaattorli:

- Kingusissukkut iluarsiiisuteqartarnerit amerlassusii ernumanartoqartinneqartut.
- Nakkutilliilluni iliuseqarsimasunut uppernarsaatit naammaginangitsut.

Kukkunersiuusup oqaaseqaatai ukiuni siuliineersunut naapertuuttut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Pingaarnertut oqaaseqaatinut ilaapputtaaq ukiumoortumik misissuataarinermi kukkunersiuusut oqaaseqaataat kiisalu ukiunit siusinnerusunit qulequttat sammineqaaqqissimasut Naalakkersuisunillu

akissuteqarfigineqarsimasut. Nunatta Karsiata kukkunerisuisua 2018-imi nutaanik oqaaseqaateqarnissamut pissutissaqarsimanngilaq. Tamatuma peqatigisaanik oqaatigineqassaaq ukiut siuliini oqaaseqaatigineqartunit arfineq pingasunit ataaseq Nunatta Karsiata kukkunerisuisuata matusinnaasimagaa.

Ataani ataatsimiititaliap oqaaseqaatai eqikkarneqarsimapput, tassa issuaqqissaarneqaratik. Ukioq naatsorsuusiorfik tamarmiusoq ilanngussatut ilanngunneqartuni takuneqarsinnaavoq .

Eqikkaanerit ilanngunneqarsimasut; kukkunerisuisoq (-) aammalu ukioq manna ukiullu siuliini *Naalakkersuisunit akissutit* (○) ukioq pineqartoq nalunaarlugu. Kukkunerisuisut nalunaarutaanni Nunatta Karsiata kukkunerisuisuata oqaaseqaatai normumi innersuunneqartumi pineqarput:

3.1 Ukiumi naatsorsuutitut kukkunerisuisut oqaaseqaataat nutaat

- Ukiumi kukkunerisuiineq kukkunerisuisut nutaanik oqaaseqaateqarnissaannik tungavissiiisimanngilaq.

3.2 Kukkunerisuisumit oqaaseqaatit ukiut siuliineersut sulii ammasut

- 3.2.1 Akissarsianik kukkusunik tunniussisoqartannginnissaa qulakkeerniarlugu akissarsiat tamakkiisut allattorsimaffii ataavarnerusumik atorneqartariaqarput.
 - (2015) *Akissarsiat tamakkiisumik allattorsimaffiannik suliasaq, tassungalu ilanngullugu akissarsiat tamakkiisumik allattorsimaffiannik 2016 aamma 2017-ip ingerlanerani suliarinninnissamik piunasaqaat pillugu isumaqatigiissut pingaarnerutinneqassapput.*
 - (2016) *Namminersorlutik Oqartussat akissarsialerivianni 2017-imi allanngortitsisoqarniarpoq, tamannalu aqputigalugu sulisunut akisussaasut akissarsianut aningaasartuutitnik suliaqarnerminni siornamut sanilliullugu annerusumik iluaquserneqartussaallutik. Allanguisoqarnerani ilumut sulisunut akisussaasut nakkutilliinerminnik suliaqarnerisut pillugit qitiusumiit nakkutiginninnissaq aamma iluaquserneqartussaavoq.*
 - (2017) *Suleriaatsit pitsanngorsarnerat akissarsialeriffiup 2018-imi aallartippaa.*
 - **(2018) Aaqqiissut 2019-ip ingerlanerani atuutilissasoq naatsorsuutigineqarpoq.**

Paasissutissiissutigineqartut Kukkunerisuiinermut Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput.

- 3.2.2 Ukiup ingerlanerani taarsigassarsianik malinnaatitsilluni suliaqartarnerup kiisalu naligiissarisarnerup qitiutillugit aallunneqarnerulernissaat
 - (2015) *Taarsigassarsianik naligiissaarineramik naliusunillu naliliineramik suliaq naammassineqangajalerpoq.*
 - (2016) *Taarsigassarsititsisarnerup aqunneqarnerata makkunatigut ineriartorfioqqinnissaa pillugu suliniartoqarpoq:*
 - *Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiillu namminersortitat akornanni naligiissaariuarnerit nukittorsarneqassapput .*
 - *ESU-mi BSU-milu taarsigassarsiaritinneqartunik naligiissaarineq ingerlajuassaaq, INI-llu taarsigassarsiaritinneqartuni taarsigassarsiaannut tunngatillugu nakkutilliineq naligiissaarinermit nutaamut naleqqussarneqassaaq.*
 - *Ukiut 2017/2018-ikkut nikinneranni ERP-mi nutaami atortoq nutaaq alla atorlugu massakut taarsigassarsititseriaatsip taarsernissaa sulissutigineqarpoq .*
 - (2017) *Naligiissaarineq 2017-imi pitsanngoriarsimavoq, INI-mut tunngatillugu taarsigassarsiat suli sulissutigineqarput.*
 - (2018) Taarsigassarsianik aqutseriaaseq nutaaq aqutugalugu ingerlaavartumik malitseqartitsisoqarsinnaalissaaq. Aqutseriaaseq nutaaq 2020-p ingerlanerani piriissasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Paasissutissiisutigineqartut Kukkunersiuinermit Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput.

- 3.2.3 Pilersuisunut akiitsunik naligiissaarineq pitsaanerulerpoq sulili sukateriffigineqartariaqarluni.
 - (2015) *Akiligassaqaqarfinnik annerpaanik naligiissitsisarnermik qaammatikkaartumik uppernarsaasiisoqartalissaaq taamatullu akiligassaqaqarfiit minnerusut ilaannik tiguisarluni misissuisoqartalerluni.*
 - (2016) *Akiitsoqarnermut tunngatillugu naligiissaarisarnerup pitsanngortinnissaa 2017-imi sulissutiginiarneqarpoq. Taamatut naligiissarisarneq unamminartuuvoq, tamatumunngalu ilaatigut pissutaavoq akiitsoqartitsisoq namminersorlutik oqartussani immikkoortuararpassuarnut nassiussuisarmat, tamannalu pissutigalugu namminersorlutik oqartussani kontunik arlalinnik nassitsiffissaqarluni. Ingerlaavartumik naligiissaarisarnissat nukittorsarniarlugit sulisoqarpoq, akiitsoqarfiillu qaammatit tamaasa naligiissaarisalissapput.*

- (2017) *Akiligassa qarfinnut naligiissaarinermi suleriaatsip pitsanngorsarnera 2018-imi suliarineqassaaq. ERP-mi nalunaarsuiffik aqutigalugu aqqinneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.*
- **(2018)** ERP-mik aqutseriaaseq nutaaq juni 2019-imi ingerlalersoq aqutseriaasitoqqamut sanilliulluni naligiissaarinermik suliaqarneq pitsaanerusumik tapersertarjaa, taamaattumillu 2019-ip sinnerani 2020-illu aallartinnerani ilanngullugu pitsanngoriaatit piviusunngussapput.

! Paasissutissiissutigineqartut Kukkunersiuinermit Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput, ERP-milli aqutseriaatsip kinguaattoorfiuneranik pitsanngoriartitsinissaq taanna qanoq annertutigisumik eqqorneqarnersoq aappassaaneerinninnermut atatillugu paasissutissiissutigeqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput.

- 3.2.4 Aningaasaliissutininik nakkutilliineq pillugu maleruagassat erseqqissaatigineqarnerat, tassungalu ilanngullugu nikingassuteqartoqartillugu aningaasaliissutitigit tunngavissat qinnutigisarnissaat. Tamatuma saniatigit naatsorsuutininut nassuiaatit imarisamikkut suli amigaateqarput, tassungalu ilanngullugit ingerlatat qaffasissusii atorfillu inuttaqanngitsut il.il. kinguneri pillugit isumaliutersuutit suli amigaataapput.
 - (2015) *Aningaasaliissutininik malinninneq (aningaasanut inatsimmi kontut akornanni) nuussisinnaatitaaneq atorlugu atornagulu takutinneqarsinnaasoq Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfup isumaqatigaa.*
 - (2016) *Naalakkersuisut missingersuutit naatsorsuutillu pillugit Inatsisartut inatsisaat malillugu nalunaarutininik suliaqartoqarnerani malittarissat nutarteriffiginissaat eqqarsaatiginiarpaat.*
 - (2017) *Naatsorsuusiornermut ilitersuummi maleruagassat naleqqussarneqarput. Aningaasatigit killiliussaq 2 %-imut imaluunniit 1 mio. kr.-imut allanngortinneqarpoq. Naleqqussaaqqinnissaq isumaliutigineqarpoq.*
 - **(2018)** Missingersuutininik malitseqartitseriaatsip nutaap atuutsinneqalerera ingerlavoq – immikkoortoq kukkunersuiisumit matuneqarpoq.

! Immikkoortup matuneqarnera Kukkunersiuinermit Ataatsimiititaliamit pitsaasutut isigineqarpoq.

- 3.2.5 Akissarsiat naatsorsuutininut nalunaarsoriikkat naligiissaarneri, kiisalu Sulinal aamma XAL ataqatigiinnerannik naligiissarineq.
 - (2016) o *Sulinal aamma XAL-ip akornanni nuussisarnernut pisunut naatsorsueriaatsininik suliaqarnissamik aallartitsisoqarniarpoq. Naatsorsuinerit*

tamatuma kingorna naatsorsuineramik suliaqarnissami ingerlasumi ilanngunneqassapput.

- *(2016 o Suliap ingerlanissaa allaaserineqareerpoq naligiissitsisarnissavimmillu suliaq ukioq manna aallartinneqassaaq.*
- *(2017) Akissarsialeriffiup, Sulinal aamma XAL akornanni qaammatit tamaasa naligiissaarineramik qulakkeerinnittumik suleriaatsit akissarsialeriffiup 2018-imi suliarai. ERP-mut tunngatillugu immikkoortup sulissutiginera ingerlateqqinneqarpoq.*
- **(2018)** Sulinalip aamma XAL-ip akissarsiat ingerlatsiviginerani nalunaarsuiffiata akornanni naligiissaarineramik suliaqarnissaq ajornarpoq. Unammilligassaq tassaavoq akissarsianut aningaasartuutit XAL-imi ataatsimoortillugit nalunaarsorlugit allatorneqartarnerat tamatuma akissarsianut aningaasartuutit akileraarutaasussat aamma akileraarutaasussaannngitsut XAL-imiittut avissaartinnissaat ajornartippaa.
ERP-mi suliniummi kontunut inississuisarnek nutaaq suliarineqarpoq, siunissami naatsorsuuserinerami pisariaqartumik immikkoortitsisinnaaneq tamatuma periarfississavaa.

! Allassimasut Kukkunersuinermit Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput.

- 3.2.6 Akiligassaqarfiit aamma aningaaserivimmiittuutit naligissaarneranni inissitsikkat ammasut aalajangiiffigineqarneranni amigaatit.
 - *(2016) o Aningaaserivinni kontunut tunngatillugu DcR-imi naleqqussaasarnermut periutsit atorneqartut 2016-imi allanngortinneqarsimapput, taamaaliornikkut kontut sorliit naleqqussarneqarsimanersut, qassiunersut, qanoq pisoqaatiginersut aamma akiitsut ammaannartut qassiusinnaaneri tamakkerlugit takuneqarsinnaalersimallutik. Kukkunersuiisoqarfik takussutissanut taakkununga nutaanut isersinnaalersimavoq. DcR-imi naleqqussaasarnerit allanngornerisa kingorna kontunut aalajangersimasunut aningaaserivinni naleqqussaanerit ingerlanneqarfianni malitseqartitseriaatsimik suliaqarluni Kukkunersuiisoqarfik aallartissimavoq.*
 - *o (2017) Naligiissaarinerami periutsinik pitsanngorsaaneq ingerlaavartumik sulissutigineqarpoq.*
 - **(2018)** Inississukkat ammasut isumannaarnissaannut DcR-imi nukissanik atuisoqangaatsiartarpoq tamatumalu kingorna taakkuninnga isumaginninnissami immikkoortunut paasisutissiillunilu ikiorsiisarpoq. Namminersorlutik Oqartussani qitiusumik kukkunersuiisarfiup suleqatigineratigut tamanna suliarineqartarpoq. Siunissami aallussassat tassaapput malitseqartitsinerami

suleriaatsip pitsanngortinnissaa naatsorsuutinilu inississukkat ammasut aaqqiivigineqartarnissaat.

! Allassimasut Kukkuersiuinermut Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput.

- 3.2.7 Sanaartornermut Iluarsaassinermullu Aningaasaateqarfik ataani suliniutinut aningaasaliissutit naligiissaarneqarnerat amigartoq. Aningaasaateqarfimi suliniutit malitseqartinneqarnissaat suli pisariaqartinneqartoq.
 - o (2018) Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi suliniutit ukiup ingerlanerani aamma ukiup naaneranut atatillugu misissuataarneqartarnissaannik Kukkuersiuinermut Ataatsimiititaliap kaammattuutaa maannakkut eqquutsinneqarpoq.

! Allassimasut Kukkuersiuinermut Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput.

- 3.2.8. Ernialersuinermi aamma akilersuutinik akileeqqusissutinik ingerlatsinermi amigaataasut.
 - o (2018) Allaffissornikkut periutsimik ilanngussisoqarnikuuvoq, tamanna taarsigassarsiat akilerneqarsimasut, eqqortumik naatsorsuuserinikkut suliarineqarnissaannik qulakkeerisuuvoq. Siunissamut aaqqiissutissaq suli tassaassaaq, taarsigassarsisitsinermi atortorissaarummut nutaamut taarsigassarsiarineqartut nuunnissaat. Taarsigassarsisitsinermi atortorissaarummik nutaamik nassaarniarneq suli ingerlanneqarpoq, kisianni inaarutaasumik aalajangernissaq suli pinngilaq.

! Allassimasut Kukkuersiuinermut Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput.

3.3 Inatsisinut naapertuunnermik kukkuersiuineq

2015-imit ilaatinneqalerpoq. Tamanna imatut paasineqassaaq kukkuersiuinermi anguniarneqartut ilagigaat nakkutigissallugu allaffissornikkut ingerlatsineq iliutsillu naatsorsuutinut saqqummiussanut ilaatinneqartut, aningaasaliissutinut nalunaarutigineqartunut, inatsisinut peqqussutinullu allanut kiisalu isumaqatigiissutinut nalinginnaasumillu periutsinut naapertuuttuunersut. Aningaasalersuinermik kukkuersiuinermut atatillugu inatsisinut naapertuunnermik kukkuersiuineq pisortani kukkuersiuinermi ileqqussanut pitsaasunut ilaavoq.

Suliassaqarfiup taassuma Nunatta Karsiata naatsorsuutai pillugit kukkunersiuisut nalunaarusiaannut ilaatinneqarnera suli annertusiartortinneqarpoq.

Nakkutilliinermik suliassaqarfik pillugu

Nakkutilliinermik suliassaqarfimmi ingerlatsiffigineqartartut tassaapput suliffeqarfik, ingerlatseriaatsit, piginnaassutsit aamma atortut ikiorsiissutit maleruagassat eqquutsinneqarnissaannik Namminersorlutik Oqartussat qulakkeerinninniarlutik sulineranni ikorfartuutaasut.

Ukiunut siuliinut tunngatillugu siunnersuutit uku Nunatta Karsiata kukkunersiuisuata isumaliutigisassanngorlugit saqqummiuppai:

- Ileqqorissaarnermut najoqqutassiorneq
- Inatsisit allattorsimaffiisa katersat nukittorsarneqarnerat
- Suliamik ingerlatsisunut qarasaasiat aqutigalugit ilinniarnernik atulersitsineq
- Suliamik ingerlatsinermi qarasaasiap piginnaasaata nukittorsarneqarnissaa
- Suliani inatsisunik paasinninnermut tunngasuni, aallartitatut pisinnaatitaaffiit aamma attuumassuteqartussaanninnermut malittarisassat pillugit nalornisoqarsimatillugu Inatsisilerinermik immikkoortortaqaqarfimmut paasiniaasussaataitanermut pisussaaffik
- Sulianik ingerlatsinerup suliffeqarfiup iluani kingusinnerusukkut nakkutilliiffigisarnissaanik eqqussineq

Qulequttat nakkutilliinermik suliassaqarfiup pitsanngorsarneqarnissaanik kukkunersiuisup avataaneersup Naalakkersuisullu allaffeqarfiisa akornanni ingerlaavartumik oqaloqatigiinnernut ilaapput. Immikkoortut itisilerneqarnissaannut Nunatta Karsiata 2016-imut naatsorsuutaanut isumaliutissiisut innersuussutigineqarpoq. Nunatta Karsiata kukkunersiuisua ingerlaavartumik malitseqartitsisarpoq akissutillu siunissami suliassanut ilannguttarlugit.

! Nakkutilliinermik suliassaqarfiup iluani ineriartorneq Kukkunersiuinermut Ataatsimiititalamit suli malinnaavigineqarpoq.

Aningaasaliissutinik nakkutilliineq

Aningaasaliissutinik nakkutilliinermut ilaapput atukkat parlattuanik aningaasaliissutit, nuussinissamut malittarisassat il.il.

Naatsorsuutininut nassuiaatit Nunatta Karsiata kukkunersiuisuata misissorpai paasillugulu nikingassutinut nassuiaatit pitsaassusiat nikerartorujussuusoq. Nikingassutip aningaasaliissutitigut sooq tunngavissinneqarsinnaasimanninneranut tunngavilersuutit tunngaviatigut amigaataapput.

! Nikingassutit nassuiaatigineqarnissaannik maleruagassat immikkoortortanut erseqqissarneqarnissaat Kukkuersiuinermut Ataatsimiititaliamit sakkortuumik kaammattuutigineqarpoq.

Pisiniarnernik ingerlatsinerit

Neqerooruteqartitsisarnermut inatsit nutaaq 1. juli 2019-imi atuutilersoq Kukkuersiuinermut Ataatsimiititaliamit maluginarneqarpoq.

! Pisiarnermik suliassaqarfimmi ineriartorneq, tassungalu ilanngullugu inatsisip nutaap atuutilersinneqarnera sunniutaalu, Kukkuersiuinermut Ataatsimiititaliamit malinnaavigineqarput.

Aningaasarsianut atorfinitsitsisarnermullu tunngasumik iliuitsit

Kukkuernik annertuunik siumuisoqarsimangilaq. Atorfinitsitsinernili arlalinni atorfininnermut isumaqatigiissutit utertinneqarsimangillat.

! Tamanna malitseqartinneqassasoq Kukkuersiuinermut Ataatsimiititaliamit sakkortuumik kaammattuutigineqarpoq.

Tunisinerit

Suliassaqarfinnut arlalinnut tunngatillugu Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaat avataani suleqatigisanut kiffartuussinernik tunisaqartarput. Erseqqinngilarli suliart sorliit ”isertitanit matussuserneqartartut” ingerlanneqartarnersut aammalu kiffartuussinerit taakkua akii qanoq aalajangersarneqartarnersut.

Ingerlatat isertitanit matussuserneqartartut pillugit najoqqutassanik erseqqinnerusunik suliartoqarnissaa Nunatta Karsiata kukkuersiuisuata kaammattuutigaa.

! Ingerlatat isertitanit matussuserneqartartut sularineqarnerannik ingerlatsisarneq ERP-mik aqutseriaatsikkut nukittorsarneqassasoq Kukkuersiuinermut Ataatsimiititaliamit eqqumaffigineqarpoq. Minnerunngitsumilli ERP-mik aqutseriaatsip kinguartoornera eqqarsaatigalugu kukkuersiuusup kaammattuutai suli malitseqartinneqartariaqarput.

Namminersorlutik Oqartussat aamma Naalakkersuisunut ilaasortat akornanni pisassaqaqatigiissutit

Inatsisartunut ilaasortat aamma Namminersorlutik Oqartussat akornanni pisassaqaqatigiissutaasinnaasut misissornerat oqaaseqaateqarnissamat tunngavissiiingilaq.

Paasissutissiissutigineqartut Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput.

3.4 Ingerlatsinermik kukkunersiuineq

Aningaasalersuinemik aammalu inatsisinut naapertuunermik kukkunersiuinermut atatillugu ingerlatsinermik kukkunersiuineq pisortani kukkunersiuinermi ileqqussanut pitsaasunut aamma ilaavoq. Tamatumani pineqarpoq naalakkersuinikkut aalajangikkat sipaarniarluni, naammassisaqarsinnaassuseqarluni sunniuteqarluartumillu ingerlanneqarsimanersut pillugu misissuineq, taakku pitsanngorsarnissaannut kaammattuutitalit.

Nakkutilliinermik suliassaqarfik

Inatsisinut naapertuuttumik kukkunersiuineq assigalugu nakkutilliinermik suliassaqarfik ingerlatsinermik kukkunersiuinermut aamma ilaavoq. Tamatumani qulequttat uku pineqarput:

- Aningaasaliissutit qaammatinut aamma aningaasaqarnermut kontunut assigiinngitsunut agguaannerisigut missingersuutinik aqutsilluarneruleq
- Suliffeqarfiup iluani isumaqatigiissutinik aqutsineq atornerullugu suliniutit anguniakkallu pillugit attaveqatigiittarnerup atornerulernissaa
- Suliniutit aningaasatigut aqunneqarnerisa nukittorsarneqarnerat, taakkununga atatillugu nammineq piffissamik atuinerup uuttortarneqarnera nalunaarsorneqarneralu aqqutigalugit
- Tapiissutitut tunniunneqartut atorneqartarnerisa nalilersorluarnerunissaat
- Pisisarfinnut avataaneersunut pisinermi malittarisassat sakkortunerit atulernissaat
- Aqutsisinut paasissutissiisarnerup nukittorsarnissaanut kisitsisitigut paasissutissaateqarnerulerneq
- Piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu suliat aamma nukissat aqunneqarnerannik kiisalu uuttuinermi aamma angusat aqunneqarnerannik nukittorsaanermik sulinerup ingerlaannarnissaa

Qulequttat nakkutilliinermik suliassaqarfiup pitsanngorsarneqarnissaanik kukkunersiuisup avataaneersup Naalakkersuisullu allaffeqarfiisa akornanni ingerlaavartumik oqaloqatigiinnernut ilaapput. Immikkoortut itisilerneqarnissaannut Nunatta Karsiata 2016-imut naatsorsuutaanut isumaliutissiissut innersuussutigineqarpoq. Nunatta Karsiata kukkunersiuisua ingerlaavartumik malitseqartitsisarpoq akissutillu siunissami suliassanut ilannguttarlugit.

EU-p innersuussutaanik malitseqartitsineq

EU Kommissionip suliniutigeqqusai arlallit malinniarlugit ukiumut naliliinermik nalunaarusiaq suliarineqartarpoq.

Ukiumut naliliinermik nalunaarusiaq Kukkuinersiuinermut Ataatsimiititaliamut nassiunneqassasoq Nunatta Karsianut kukkuinersiuisup kaammattuutigaa.

! Ukiumut naliliinermik nalunaarusiaq Kukkuinersiuinermut Ataatsimiititaliamut nassiunneqassasoq kaammattuutigineqarpoq

Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnermik aqutsinera

Aningaasaliissutinik nakkutilliinerup saniatigut suliniutit angusallu akornanni annertunerusumik ataqatigiittoqarsinnaasoq Nunatta Karsianut kukkuinersiuisoq isumaqarpoq. Suliassat aammalu sulisut aningaasallu atorneqarsinnaasut nassuiaatigineqarsimanerannut assersuutissat ikittuinnaapput.

Ineriartortinnissaata ukiunik arlalinnik sivisussuseqarnissaa ilimanarteq aammalu paasissutissatut tunngavissat pitsaanerunissaannik allaffissornikkullu nukissat amerlanerunissaannik pisariaqartitsiviussasoq Nunatta Karsiata kukkuinersiuisua naliliivoq.

Paasissutissiissutigineqartut Kukkuinersiuinermut Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput.

! Paasissutissiissutigineqartut Kukkuinersiuinermut Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput maluginiaqquneqarporlu ERP-mik atuutilersitsinissaq sulinermi tamatumani pingaarutilimmik alloriarnerummat.

Anguniagassanik aamma angusanik aqutsineq

Anguniagassanik aamma angusanik aqutsinermi pineqarput, anguniagassat taakkua aqutsisunit ulluinnarni qanoq nassuiaaserneqartarnerat aammalu anguniagassatut inissinneqartut qanoq anguneqarnissaannut malitseqartitsisarnerup innera.

Periuseqarnermik ingerlatsinermi suliaq ullumikkut inuit ataasiakkaat iliuuseqarnerannit sunnersimaneqarpoq.

Ineriartortinnissaata ukiunik arlalinnik sivisussuseqarnissaa ilimanarteq aammalu paasissutissatut tunngavissat pitsaanerunissaannik allaffissornikkullu nukissat amerlanerunissaannik pisariaqartitsiviussasoq Nunatta Karsiata kukkuinersiuisua naliliivoq.

Paasissutissiissutigineqartut Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput.

! Paasissutissiissutigineqartut Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput maluginiaqquneqarporlu ERP-mik atuutilersitsinissaq sulinermi tamatumani pingaarutilimmik alloriarnerummat.

Pisortat pisiniartarnerannik aqutsineq

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfimmi pisiortortarnermi immikkoortorta q pilersinneqarsimavoq. Immikkoortumi pisiniarnermi isumaqatigiissutinik pilersitsisoqarsinnaaneranut periarfissat misissorneqartarput kiisalu neqeroortitsinernik ingerlatsinerit pillugit siunnersuisoqartarluni.

Suliassaqarfimmi periarfissarpassuarnik atorneqanngitsunik peqartoq nalilerneqarpoq.

! Paasissutissiissutigineqartut Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput Naalakkersuisunullu kaammattuutigineqassaaq pisiniartarnermi periarfissat atorluarneqanngitsutut paasineqartut atorluarneroqqullugit.

Ukiuni arlalinni aningaasaliiffigisassatut suliniutit missingersuutaannik aqutsineq

Aningaasaliinernik ukiunik arlalinnik sivisussusilinnik suliaqarneq nukittorsarneqarpoq, suliassaqarfimmut pilersaarutit aamma nuna tamakkerlugu pilersaarusiernerup aaqqissuussaanagerusup eqqunneqarnerisigut. Suliniutit aallaaviatigut Aningaasanut Inatsit aqputigalugu taamaallaat akuersissutigineqartalissapput, suliniut suliassaqarfimmut pilersaarutinik suliaqarnerup iluaniissimappat aamma sanaartugassatut pingaarnersiorneqarsimappat.

Paasissutissiissutigineqartut Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput.

Pisortat tapiissutaannik aqutsineq

Namminersorlutik Oqartussat tapiissutinik aaqqissuussannik ingerlatsinerneq allaffissornermik immikkoortorta q annertuumik akisussaatinneqarpoq, tassannga tapiissutit allaffissornerneq annertuumik periusissat aalajangersorneqartarlutik. Suliassaqarfimmi amerlanerpaani qinnuteqaatinik ingerlatseriaatsit aamma killissarititaasut pingaarnertigut allaaserineqarsimapput. Tapiissutit

kissaatigisatut sunniuteqarnerannik malittarinninnissaq suliassaqarfiit ilaanni suliniutigineqarsimavoq.

Tapiissutitut aaqqissuussinerit aqunneqarnerannik pitsanngorsaalluni sulineq aatsaat atulersinniarneqarnermiippoq.

Paasissutissiissutigineqartut Kukkunersiunerimut Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput.

4.0 Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap naatsorsuutitut oqaaseqaatai

Nunatta Karsianut kukkunersuiisup oqaaseqaatai siuliani taaneqartut kiisalu naatsorsuutitut nassuiaatinik misissuineq tunngavigalugit apeqqutit arlallit akeqqullugit Naalackersuisut Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput. Tigulaakkani matuma kingulianiittuniittuni pineqarput apeqqutit Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliamit oqaaseqaateqarnissamut tunngavissiisut. Apeqqutit akissutillu tamakkiisut ilanngussatut ilanngunneqartuni takuneqarsinnaapput.

Oqaaseqaatit arlallit pissutsinut qulequttanullu, siusinnerusukkut naatsorsuutitut ataatsimiititaliap suliarinninnerinut atatillugu aamma taaneqartunut, aamma oqaaseqaateqarfigineqartunut sulilu ammasunut attuumassuteqarput.

Apeqqutit immikkoortunut marlunnut immikkoortinneqarput – siullermi (4.1) nalinginnaasumik apeqqutit arlallit kontonut pingaarnernut arlalinnut attuumassuteqartut pineqarlutik. Aappaani (4.2) pineqarput 2018-imut aningaasanut inatsimmi kontonut pingaarnernut taaneqartunut arlalinnut atatillugu apeqqutit. Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap paasissutissiisutigineqartunut oqaaseqaatai matuma kinguliani erseqqissunngorlugit allassimapput.

4.1 Nalinginnaasumik oqaaseqaatit

Nalinginnaasumik oqaaseqaatit qulequttanut pingaarnerusunut immikkoortunulluunniit, suliassaqaarfiit akimorlugit suliniutinik kontonilluunniit arlalinnik imaqaartunut tunngapput.

4.1.1 Atorfiit inuttaqanngitsut malitsigisaanillu sunniutit

Ukiut siuliinisut Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap maluginiarpa suli suliassaqaarfeqartoq atorfiit inuttaqanngitsut atuinermut nikingassutinut ilaatigut annertusinnaasunut tunngavilersuutigineqartartunik. Atuinernut nikingassutit saniatigut pissutaasut taakkulu suliassanik ingerlatsinissamut kinguneri ataatsimiititaliap Naalackersuisunut apeqqutaani apeqqutigineqarput. Suliassaqaarfik Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnikkut aqutsinerannut kiisalu anguniakkanik angusanillu aqutsinerannut, Nunatta Karsiata kukkunersuiusuanit aamma taaneqartunut tunngaviatigut attuumassuteqarpoq.

2017-imi naatsorsuusiorfimmi missingersuutit naatsorsuutillu akornanni nikingassuteqarnermut atorfiit inuttaqanngitsut pissutaasutut suliassaqaarfinnit ukunangga nalunaarutigineqarsimapput.

- 10.01.01 – Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia

Tamanna aamma 2016-imut 2017-imullu naatsorsuusiorfimmut atuuppoq. Suliassat sulisunut sinneruttunut agguataarneqarsimapput.

- 10.03.01 – Nunamut namminermut immikkoortortaarfik

Suliassat ilaasa isumagineqarnissaanut sulisunik avataaneersunit atuisoqarsimavoq.

- 20.01.01 – Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik

Eqqortunik piginnaasallit qinnuteqarnissamut pilerilersinnissaat ajornakusoorsimavoq. Inatsisiliornissamik suliniutit ilaat kinguartinneqartariaqarsimanngikkunik avataanit ikiorteqarluni isumaginiarneqarsimapput.

- 20.16.01 – Naatsorsueqqissaartarfik

Tamanna aamma 2016-imut 2017-imullu naatsorsuusiormimmu atuuppoq. 2018-imi atuinikinneruneq piffissaq tamaat ataallugu sulisumut tunngavoq.

- 30.01.02 – Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik

Qitiusumik Siunnersuisarfiup siunnersuinnermik ilitsersuinnermillu suliassat tamakkiisumik isumagisinnaasarsimangilai. Tamatuma saniatigut ilaqutariinnik højskolertitsisarnerni periutsit ineriartortinneqarnissaanut suliassat kingulliunneqartarput innuttaasunullu siunnersuisarfissap atulersinnissaa kinguaattoorluni. Angajoqqaarsianut tunngaviusumik pikkorissartitsisarnernit, angajoqqaarsiat ilinniarteqqinneqartarneri kiisalu ilaqutariinnut siunnersuisarnernit tunulliunneqartalersimapput.

- 67.01.01 – Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalackersuisoqarfik

Atorfik ataaseq inuttaqarsimangilaq. Suliassat isumagineqarnerannut annertunerusumik sunniuteqarsimangitsutut nalilerneqarpoq.

- 73.01.01 – Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfik

Ineriartortitsinnermik suliniutit ataasiakkaat piffissaliussap iluani naammassineqarsimangillat.

! Atorfinnut inuttaqanngitsunut pissutaasut ajornakusoorlutillu assigiinngiaarsinnaasut Kukkuersuinnermut Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Atorfinnut inuttaqanngitsunut tamatumalu qitiusumik suliassat ingerlanniarneqarneranni kingunerisaanut takussutissiamik tamatigoornerusumik Naalackersuisut suliaqarnissaat Kukkuersuinnermut Ataatsimiititaliamit ukiut siulii assigalugit kaammattuutigineqarpoq. Aammattaaq atorfiit inuttaqanngitsut atuinerup nikingassuteqarneranut peqqutaagaangata atorfiit inuttaqanngitsut sunniutaat pillugit naliliineq naatsorsuutitut nassuiaatini allanneqartariaqarpoq.

30.01.02 – Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik – pillugu oqaaseqaatit Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliamut immikkut malugniaqqussavai.

4.1.2 Siunnersortinik avataaneersunik atuineq

Namminersorlutik Oqartussat siunnersortinik avataaneersunik atuiunnaavinnissaat takorlooruminaappoq. Suliassat ilaat piginnaasanik / immikkut ilisimasanik Namminersorlutik Oqartussat sulisuisa akornanni nalinginnaasumik nassaassaangitsunik pisariaqartitsiviupput, soorluttaa piginnaasat pisariaqartinneqartut qaqutiguinnaq atorineqartarnissaat ilimagineqarsinnaassasoq. Ilaatigut taamaattoqartillugu siunnersortinik avataaneersunik atuinissaq isumatusaarnerusinnaavoq.

Akerlianik assersuutigalugu isumaqatigiissutit atuuttut avaqqutaarniarlugit siusinnerusukkut sulisorisimasanik atorfinitsitsinertut ilusilerlugu siunnersortinik avataaneersunik atuisoqanngilluinnassaaq. Aammattaaq suliassat allaffeqarfimmi immikkoortortanit taakkuluunniit immikkoortortaannit ingerlanneqarluarsinnaagaluartut siunnersortinut sularitinneqartariaqanngillat. Siunnersortinik avataaneersunik atuisoqartillugu aningaasaqarnikkut eqqumaffiginiagassat isiginiarneqartarnerat annertusaqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit ukiuni kingullerni kaammattorneqartarput. Siunnersortinik avataaneersunik atuineq Namminersorlutik Oqartussat attassiniarnermut politikkiannut aammalu Namminersorlutik Oqartussani piginnaasanik annertusaanissamik ilisimasanillu avitseqatigiittarnissamik pisariaqartitsinermut atatillugu isigineqartariaqartoq ataatsimiititaliaq suli isumaqarpoq.

Nunatta Karsiata 2014-imut naatsorsuutaasa Inatsisartunit akuerineqarnissaat pillugu Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap isumaliutissiisutaanut aammalu siunnersortinik avataaneersunik atuinermut atatillugu Naalakkersuisut akissutigaa kukkunersiuinermut ammanerulernissamik, tassungalu ilanngullugu siunnersortinit sullississutit assigiinngitsut nalunaarsornissaannut naatsorsuuserinermik immikkoortortaqarfiit pitsaanagerusumik periarfissaqartinneqarnissaannik Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap qinnuiginninnera tusaatissatut tiguneqartoq. Takussutissiap pigineqannginnera pissutigalugu 2018-imut naatsorsuutinut tunngatillugu Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliaq siunnersortinit sullinneqarneq pillugu takussutissiap apeqqutigineratigut malitseqartitsivoq. Tamanna atortussanit ilanngussaniittuni takuneqarsinnaavoq.

Siunnersortinit sullinneqarneq pillugu takussutissiaq ilanngussatut ilanngunneqartunut ilanngunneqarpoq. Takussutissiamut Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliaq ima oqaaseqaateqassaaq:

- ! Siunnersortit sullississutaannik atuineq pillugu paasissutissanik Naalakkersuisut nassiussipput. Namminersorlutik Oqartussani siunnersortinik atuineq pillugu naatsorsuutinik nassuiaasersukkanik siunissami Nunatta Karsiata naatsorsuutaanut nalunaaruteqartarnermut aalajangersimasumik ilanngussisarnissaq siunertaralugu suliniutinik pisariaqartunik Naalakkersuisut aallartitsinissaannik inassuteqaatini ataatsimiititaliap uteqqippaa.

4.2 Kontonut pingaarnernut ataasiakkaanut apeqquutit

Immikkoortumi matumani Kukkunersiuiernerut Ataatsimiititaliap apeqqutaanit tigulaakkat aningaasanut inatsimmi kontonut pingaarnernut ataasiakkaanut attuumasut takuneqarsinnaapput. Aningaasaliissutinik nakkutilliinerup aammalu naatsorsuutini nikingassutitut nassuiaatit naatsorsuutitut nassuiaatini nalunaarneqartut misissornerisa ilaatut apeqquutit apeqqutigineqarput. Pissutsit pineqartut matuma kinguliani eqikkaavigineqarput. Naatsorsuutini nassuiaatit aammalu ataatsimiititaliap apeqqutai akissutillu pillugit ilanngussatut ataatsimoortutut ilanngunneqartut innersuussutigineqarput.

10.03.02 Kommunit Nakkutilliisoqarfik

Ataatsimiinnerit inernerit naatsumik nalunaarlugit Nakkutilliisoqarfimmi ukiuni kingullerni sisamani ataatsimiinnerit amerlassusiannut takussutissiaq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.

Ukiuni sisamani 2015-2018-imi Nakkutilliisoqarfimmi ataatsimiittoqartarsimavoq ataatsimiinnerillu imatut inerineqarlutik:

2019: Nakkutilliisoqarfik juunimi ataatsimiissimavoq novembarimilu ataatsimiinnissamik pilersaaruteqarluni.

2018 aamma 2017: Ukiuni taakkunani marlunni Nakkutilliisoqarfimmi ilaasortassanik toqqaasoqarsimanninnera pissutigalugu ataatsimiittoqarsinnaasimannigilaq. 2017-imi kommunit qinersinerup kingorna Nakkutilliisoqarfimmut kommunit ilaasortat 2019-imi januaarimi aatsaat ivertinneqarput. Allattoqarfiup allaffissornikkut Nakkutilliisoqarfimmi siulittaasooq qanimut suleqatigalugu suliasat arlallit suliarisimavaat, taamaattumillu Nakkutilliisoqarfimmut qaqinneqartariaqannigikkaluarlutik.

2016: Nakkutilliisoqarfik ataasiarluni ataatsimiissimavoq. Ataatsimiinneq allattoqarfiup sulinera pillugu siulittaasup nalunaarutaanik aamma oqartussaasoqarfinnik nakkutilliisunillu allanik ataatsimeeqateqarnermik imaqqarpoq. Taakkua saniatigut Nakkutilliisoqarfiup sulinera suleqatigisallu eqqartorneqarput. Aammattaaq ullormut oqaluuserisassani ilisimatitsisutissaqartoqarsimavoq. Allattoqarfiup ukioq taanna Nakkutilliisoqarfiup siulittaasua peqatigalugu suliasat arlallit suliarisimavaat, taamaattumillu Nakkutilliisoqarfimmut qaqinneqartariaqannigikkaluarlutik.

2015: Nakkutilliisoqarfimmi ataatsimiittoqannigilaq. Allattoqarfiup kommunit ilaannut suliasat assigiinngitsut siunnersuutigai tamannalu tunngavigalugu allannguisoqarsimavoq. Taamaattumik Nakkutilliisoqarfimmi ataatsimiinnissaq pisariaqarsimannigilaq.

Nakkutilliisoqarfik nakkutilliisutut kisiartaalluni kommuninut tunngatillugu akuersissuteqarnissamik aalajangiinnaatitaavoq. Akuersinerit oqaluuserineqarnissamik allattoqarfiup Nakkutilliisoqarfimmilu siulittaasup eqqaasitsisarnerat amerlanertigut naammattarpoq.

Nakkutilliisoqarfiup kommuninut akuersissuteqarnissamik aalajangiinissamik periarfissaqarneratigut taamaalilluni immikkoortunut nakkutilliisut kommuninut peqqussutaanik kommunit iliuseqarnissaannut pingaarutilimmik sunniuteqassaaq.

Akissut Kukkuersiuinermut Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq.

20.01.13 Inatsisinut tunngaviusunut Isumalioqatigiissitaq aamma allattoqarfik

Isumalioqatigiissitap 2018-ip naanerata tungaanut suliaqarnermi kingunerisaanik suliat tigussaasut suut tunniussimavai? Isumalioqatigiissitap sulinerata ingerlaqqinnissaa eqqarsaatigalugu naleqqussaansat qanoq ittut naatsorsuutigineqarpat?

Akissut:

2018-imi upernaakkut Inatsisartunut qinerseqqinneq isumalioqatigiissitap sulinerata ukiup 2018-ip sinneranut unitsikkallartariaqarneranik kinguneqarpoq. Naalakkersuisut Inatsisartunut qinerseqqinnerup kingorna 2018-ip sinnerani Inatsisinut tunngaviusunut Isumalioqatigiissitam sulinerup nalilersorneranut atorsimavaat. Tamanna pissutigalugu isumalioqatigiissitap suliai oqaatigineqareersutut ukiup ilaanut unitsikkallarneqarsimapput, tamatumani suliasat Inatsisinut Tunngaviusunut Isumalioqatigiissitamut allattoqarfimmit ukiup naanissaanut siuliani isumalioqatigiissitap aalajangiigallarneri suliasatullu pilersaarutai naapertorlugit isumagineqarsimapput.

Piffissami akunniliuttumi tassa 2018-imi martsip aallartinneraniit naanissaanut, isumalioqatigiissitap sulinerata uninngatinneqarnerani allattoqarfimmi sulisut isumalioqatigiissitap aalajangiigallarneri suliasatullu pilersaarutai naapertorlugit suliasanik arlalinnik suliaqarsimapput.

Taamaalilluni innuttaasunut ilisimatitsissutitut quppersagaaqqanut missingersuutinik suliaqartoqarsimavoq aammalu isumalioqatigiissitap nittartagassaata ilusissaa imarisassaalu kiisalu facebookimi quppernermi imarisassat suliaqartoqarsimapput. Isumalioqatigiissitap nittartagaatigut oqallitsitsinissamut tusarniaanissamullu iserfigineqariaannaasunik sanasoqarsimavoq, tassani pingaartumik isumalioqatigiissitap suliasaanut attuumassuteqartunut tunngatillugu innuttaasut isummernissaminnut periarfissaqassapput.

Innuttaasunut ilisimatitsissutissanik suliaqarnermut atatillugu allattoqarfik isumalioqatigiissitami kalaallisut-danskisut taaguutinik allattorsimaffimmut katersisimavoq, ataqatigiissaarisimavoq aaqqissuussisimallunilu. Oqaasileriffik/Sprogsekretariatet matumani suleqataasimavoq.

Kiisalu allattoqarfik nunami isumalioqatigiissitat tamakkiisumik takussutissiariniarlugit tamaasa katersorsimavai ataqatigiissarlugillu.

Taamatutaaq inatsisit tunngaviusut attuumassutillit Kalaallit Nunaata isumassarsiorfigisinnaasai, pingaartumik nunani avannarlerni inatsisit tunngaviusut matumanilu Dansk-Islandske Forbundslov 1918-imeersoq aamma (Islandimi Savalimmiunilu) inatsisinut tunngaviusunut allanut missingiutit kiisalu FN-ip isumaqatigiissutai aalajangersagaalu ingammik tuluttuumiit kalaallisut nutserneqarsimapput. Tamatumani kalaallit isumalioqatigiissitaata suliarineqarnerata ingerlateqqinneqarnissaa siunertaralugu.

Inatsisinut tunngaviusunut isumalioqatigiissitaq siulleq Naalakkersuisuusimasunit 27. april 2017-imi pilersinneqarpoq allattoqarfilli 2017-imi augustip aallartinnerani aatsaat pilersinneqarluni.

Siuliani isumalioqatigiissitap sulinera 27. april 2017-imiit 5. marts 2018-imi Inatsisartunut qinerseqqittoqarnissaata tungaanut ingerlasimavoq. Apeqqummut siulianiittumut akissummi oqaatigineqareersutut, Inatsisartunut qinerseqqinnerup kingunerisaanik isumalioqatigiissitap sulinera ukiup 2018-ip sinneranut taamalu Inatsisinut tunngaviusunut Isumalioqatigiissitamik nutaamik Naalakkersuisunngortut toqqaanissaasa tungaanut unitsikkallartinneqarsimavoq. Taamaalilluni inatsisinik tunngaviusunik suliaqarnerup aallartinneraniilli 2017-imi 2018-imilu kinguaattoorsimavoq aatsaallu 1. maj 2019-imi Inatsisinut tunngaviusunut Isumalioqatigiissitamik nutaamik, tamatumuunakkut nutaanik suliassalerlugit Naalakkersuisut toqqaasimallutik.

Inatsisinut tunngaviusussanut isumalioqatigiissitaq nutaaq ulloq 28. maj 2019 siullermeerluni inissiteriffiusumik ataatsimiippoq aammalu 2021-p tungaanut sulinissaq pillugu isumalioqatigiissitaq ilumini ulloq 7. juni 2019 isumasioqatigiissitsivoq. Isumalioqatigiissitap suliassaanut pilersaarut aammalu inatsisinut tunngaviusussanut tunngatillugu suliassat suliarinissaanut piffissap sinnerani pilersaaruserneq 2019-imi augustip qiteqqunnerani ataatsimiinnermi pissaaq, suliassalli pingaarnernut ukununga naatsumik nassuiarneqarsinnaapput:

2019:

Ukioq 2019 tassaavoq inatsisinut tunngaviusussanut isumalioqatigiissitamut nutaamut sulianut pulaniarfissaq suliassanillu pilersitsiviususaaq, tassani sooq Inatsisinut tunngaviusussanut isumalioqatigiissitaq pilersinneqarsimanera aammalu sooq Nunatsinni isumalioqatigiissitamik peqassanera pillugit pingaartumik ukiup sinnerata ilaani innuttaasunut nassuiaasoqassaaq. Suna anguniagaava? Suna siunertaava? Inatsisissap soppiaanerata inunnut paasitilluarneqarnissaanut

ukioq atorpeqassaaq. Kalaallinik innuttaasunik siusissukkut paasissutissiillunilu peqataatitsinissamut sapinngisamik pitsaanerpaanik tunngavissaqarnissaaq anguniarlugu isumalioqatigiissitap nittartagaatigut: www.tunngavik.gl-ikkut kiisalu isumalioqatigiissitap facebookimi qupperneratigut Tunngavik-Forfatningskommissionen-ikkut ulloq 21. Juni 2019 Kalaallit inuiattut ullorsiorneranni tamanut saqqummiussisoqarpoq.

Isumalioqatigiissitap nittartagaatigut oqallitsitsinissamut tusarniaanissamullu iserfigineqariaannaasunik sanasoqarsimavoq, tassani pingaartumik isumalioqatigiissitap suliassaanut attuumassuteqartunut tunngatillugu innuttaasut isummernissaminnut periarfissaqassapput. Tamanna tunngavigalugu suliassat pingaarnert taakku "sulianut pulaniarfiutigaluni suliassanillu pilersitsiviusussatut kiisalu ukiutut innuttaasunut paasititsiniaaffiutigaluni nalinginnaasumik paasititsiniaaffittut" taaneqarput.

Tamatuma saniatigut Inatsisinut tunngaviusussanut isumalioqatigiissitaaq aggustimi 2019-imi tunngaviusumik inatsisissap siulliup siunnersuusiorfigineqarnissaanik suliaqartussamik suleqatigiissitamik pilersitsissaaq. Matumuunalu suliaq 2019-ip naanissaata tungaanut ingerlanneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

2020:

Ukioq 2020 isumalioqatigiissitap sulinerani pingaarnarpaassangatinneqarpoq. Ukioq inatsisinut tunngaviusussanut siunnersuutit aappaat pingajuallu innuttaasunik akuutitsilluni ersarinnerusumik, paasisimasat aallaavigalugit tamakkiinerusumillu oqallitsinneqarnerinut annertunerusumik atorpeqassaaq. Suliap ingerlanerani pisortat tusarniaanernik ingerlatsisassapput sinerissamilu innuttaasunik ataatsimiititsisoqartassalluni. Pingaarnertut suliassat pingajuat taanna "Innuttaasut Ukiuat"-nnik naatsumik taaneqarsimavoq .

2021:

Ukioq 2021 ukiutut naammassiffissatut naatsorsuutigineqarpoq. Pingaarnertut suliassaqaarfiit taakku naatsumik nassuiarneqassappata ukiussaaq innuttaasut sulineranut peqataatinneqarneranni naammassisaniq pissarsiffiisoq. Ukiup affaani isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutip tunngaviusumik inatsisissatut siunnersuutissatut suliaqarnissaa kingullertut isumagineqassasoq naatsorsuutaavoq. Inatsisinut tunngaviusunut Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaa Kalaallit Nunaata Tunngaviusumik Inatsisissaattut Siunnersuummik imaqartup ullormi 21. juni 2021-mi Kalaallit inuiattut ullorsiorneranni tunniunneqarnissaa anguniarneqarpoq. Ukioq 2021 naatsumik oqaatigalugu tassaassaaq "Ukioq sulianik naammassiffiisoq".

Septemberimi 2021-imi allattoqarfiup sulinerminik naammassinninnissaa maannakkut naatsorsuutaavoq.

Suliassat allattorsimaffiat allanngortitaq 22. marts 2019-imeersoq malillugu aammalu isumalioqatigiissitami 1. maj 2019-imi aatsaat sulineq aallartimmat taamaalillunilu suliaqarnerup kinguaattoornera sulinerup ingerlanerani piffissap suliaqarfiusup sivitsorneqarnissaanik pisariaqartitsilissappat tamatumunnga atatillugu isumalioqatigiissitap qinnuteqarsinnaanera pinngitsoorneqarsinnaanngilaq. Sivitsuinerli 2021-imi sulinerup ingerlateqqinnissaanut aningaasaliissutitigut tunngavissiornermut atatillugu Naalakkersuisunit Inatsisartuniillu akuerineqaqqaassaaq.

Akissut Kukkunersuinerlut Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq aammalu Inatsisinut tunngaviusunut Isumalioqatigiissitap pillugu allassimasut Inatsisinut Ataatsimiititaliamut maluginiaaqqussallugit.

24.11.10 Nioqqutissanik eqqusuinermi akitsuutit

Biilnik akitsuusersugaasunik akitsuusersugaanngitsunillu ukiuni pingasuni eqqussuineq ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq. Tamatumani ilaatigut siunertarineqarpoq akitsuusersuinngikkallarnermi atuuttumi iluanaarutissaagaluanit annaasat avatangiisinut silaallu pissusaanut iluaqutaanerannik Naalakkersuisut nalilinnerannut sanilliussinissaq. Ukiut pingasut ingerlaneranni annaasat 55 mio. kr.-it missaanniittut Naalakkersuisunit naatsorsorneqarput. Ilanngullugu nalilerneqarpoq CO2-mik aniatitat piffissami tassani 888 tonsit missaannik annikilleriarsimasut.

Akissut Kukkunersuinerlut Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq.

34.11.03 Dronning Ingridip Napparsimmavissua

Piffissami ukiunik pingasuni sivisussuseqartumi taartaasartunik atuinerup ineriartornera ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarsimavoq. Kiisalu ineriartorneq aqunniarlugu qanoq iliortoqarnersoq apeqqutigineqarsimalluni.

2016-imit 2018-imut aningaasartuutit 19 mio. kr.-it missaannit 36 mio. kr.-it missaannut amerleriarsimapput. Ingammik peruluttunut peqqissaasut unammillernarsimapput.

Peqqinnissaqarfimmi 2019-imi sulisussarsiortarnerit sulisunillu tigungminniinnarnissamut periaasissat sularineqarput tamatumaniilu suliassaqarfii tullinnguuttut makku qitiutinneqarput:

1. Kalaallit Nunaanni najugaqarnek - tunngaviusumik atugassarititaasut sunnerneqarsinnaasut kisianni Peqqinnissaqarfimmiinnaanngitsoq
2. Sulisunik kajumissaarinerit - oqaluttuat nuannersut ersarissarlugit

3. Sunniuteqarluartumik aningaasartuutinillu ilisimaarinnilluni sulisussarsiornerit - suliffeqarfiit paarlattaaffiusartut akisuullu pinnagit
4. Ineriartortitsinerit sulisunillu tigumminniinnarnerit - sulisunut tamanut suliffik pilerinartoq
5. Ilinniarfiit - meeqqat atuarfianniit ilisimatusarfimmut
6. Sulisussat nunanit allaneersut - tuniniaaviit misissorlugit periarfissallu qulaajarlugit Suliassaqarfinnik qitiutinneqartunik suliaqarnerit aallartinneqareerput, sulisussarsiornermi ilaatigut Facebook atorineqartorujussuusarpoq, soorluttaaq Danmarkimi Sulisoqarnermut immikkoortortaqqarfeqartoq nittarsaassinernut tuniniaanernullu peqataallutik ornigullutik sulisartunik aamma peqqinnissaqarfimmi sulisunik ataatsimeeqateqartartunik. Sulisussarsiornerissamut sulisunillu atatiinnarnissamut periaasissiornermi matumani peqqinnissaqarfimmi sulisunik pikkorissunik sulillaqqissunillu kajumissaarinikkut atatiinnarniarnikkullu napparsimasut qanigisaallu qulaajaanermik pitsaalluinnartumik neqeroorfigineqarnissaat anguniagaavoq, soorluttaaq sivikitsumik atorfillit sivilisunerusumik atorfeqartinneqarnissaat aamma sulisut aalajangersimasut amerlinissaat anguniagaasoq. Taamatuttaaq suliffeqarfinnik paarlattaasartunik atuinerit ikilisinniarlugit suliniutit malitsigisaannik pitsaassutsit juulimiit siumullu 2018 sioqqullugu pitsaassutsit inissisimalersimapput appasinnerullutilluunniit aamma nakorsat paarlattaasartut maannakkut atorneerutipajaarput.

! Allassimasut ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput, tamatumali peqatigisaannik Naalakkersuisunut kaammattuutigissallugu peqqinnissaqarfimmi aningaasartuutit suli annertuumik eqqumaffigineqassasut. Peqqinnissaqarfimmi missingersuusiornikkut unammilligassat nalinginnaasut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit aamma Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliamit eqqumaffigineqartut ataatsimiititaliamit ilisimaneqarpoq.

40.10.06 Kalaallit Nunaanni efterskolit ingerlanneqarnerinut tapiissutit

Efterskolini taamaatiinnartartut Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarput.

Ukiumi atuarfiusumi 2017/18-imi Villads Villadsenip Efterskoliani 77-it atualerput. Takkunanga atuartut 58 %-iisa atuarnertik naammassivaat. Atuarfiup aallartinneranit naammassisartut procentinngorlugit ikiliartorsimapput 2016/17-imi ikinnerpaagamik 55%-ii naammassisimallutik. Ukiumi atuarfiusumi 2017/18-imi Maniitsumi Efterskolimi 75-it atualerput. Taakkunanga atuartut 73 %-iisa atuarnertik naammassivaat. Maniitsumi Efterskolimi ukiumi atuarfiusumi 2013/14-imi naammassisut procentinngorlugit appasinnerpaagamik 48%-iusimappit, tamatumali kingorna naammassisartut 26%-imik amerleriarsimapput.

Akissut Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq.

40.91.25 Peqqinnissakut ilinniartitaanernut qitiusumik ilinniarfik

Taamaatiinnartartut ataatsimiititaliamit apeqputigineqarput. Tassa ilinniarfiit sorliit eqqugaanerpaanersut qassillu pineqarnersut.

Ilinniagaqarfiit taamaatiinnartarnermik eqqugaanerpaasartut tassaapput:

- Peqqinnissamik ikiortitut ilinniarfik
- Tapersersortitut ilinniarneq

Ilinniakkani taakkunani naammassinnittartut taamak ikitsiginerat tamakkiisumik akissutissaqartinneqanngilaq.

Ilinniartut iliniakkaminnik kajumissuseerukkaanngamik taamaatittarput. Taamatut pisoqartarpoq atuarnep nalaanni suliffimmilluunniit misiliinerup nalaani.

Ilinniakkat pineqartut napparsimanerinit uppersaaserneqarsinnaanngitsunik annertuumik nalaataqarfiusarsimapput.

Atuarfiup taamaatiinnartarnermut maleruagassai eqqarsaatigalugit atuartut 10% angullugu atuariartortarsimanngippata atuarneq taamaatinneqartarpoq. 2018-imi peqqissutsimut ikiortitut ilinniartut 16-it taamaatiinnarsimapput. 2018-imi tapersersortitut ilinniartut tallimat taamaatiinnarsimapput.

Taamaatiinnartarnermut sulinnigiffeqarnerit pissutaapput, tassunga ilanngullugit erninermi sulinnigiffeqarnerit aamma sulinnigitsoortarnerpassuit napparsimanermik pissuteqartut aammali atuarfimmil suliffimmilu sungiusarfiusumi takkutinnigitsoortarnerit.

Ukiuni kingullerni ilinniartut ilinniarnerminni / suliffimmik sungiusarnerminni takkutinnigitsoortartut amerliartoqqilersimasut Peqqissaanermik Ilinniarfimmil ajoraluartumik malugineqariartulersimavoq. Suliffinnit sungiusarfiusunit attaveqarfigineqartarpugut tamakkuninngaanniillu ilinniartuutitik ulluni arlalinni tusarneq ajoraat taamaattumillu ilinniarnerat unitsiinnartarsimagaat nalunaarfigineqartarpugut.

! Akissut Kukkunersiunermit Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq, taannalu Kultureqarnermit, Ilinniartitaanermit, Iisimatusarnermit Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliamut eqqumaffigeqquneqassaaq.

51.01.04 Aallarteqqinnissamut tapiissuteqartarneq

Tapiissuteqarnissamut piumasaaqatit, tassungalu ilanngullugu aningaasatigut killiliussat, ataatsimiititaliamit apeqputigineqarput.

Qinnuteqartut minnerpaamik 2.000 kr.-inik aammalu annerpaamik 25.000 kr.-inik tapiiffigineqartarput.

Pingasoriarluni amerlanernik tunniussisoqarsimavoq, tassalu 42.000 kr.-it, 78.000 kr.-it aamma 97.000 kr.-it missaannik, tamarmik 2016-imi.

Akissut Kukkunersiunermit Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq.

4.4 Pissutsit suliffeqarfinnut namminersortitanut tunngasut

4.4.1 Nukissiorfiit

Sanaartukkanik/nammminerisamik aningaasaatinik Nukissiorfiit nalikilliliinerata ingerlanneqarnera pillugu nassuiaat ataatsimiititaliamit qinnuigineqarpoq. Tassunga atatillugu siunissami aningaasaliinissani, Nukissiorfiit nammineq isertitaat aqqutigalugit matussuserneqarsinnaajunnaartussani, aningaasanik tigorianaannarnik pisariaqartitsilersinnaanerata nalilivigineqarnissaa pingaartinneqarpoq.

Naalakkersuisut akissutaat atortussani ilanngunneqartuni takuneqarsinnaavoq.

Akissut Kukkunersiunermit Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq.

5.0 Misissuinerit annertunerusut

Misissuinermit annertunerusumi pissutsit uku ilaat ataaseq arlallilluunniit qitiutinneqarajupput:

- 1) Maleruagassat inatsillu eqquutsinneqarsimanersut
- 2) Ingerlatsinermit ileqqussat pitsaasut malinneqarsimanersut
- 3) Sulisut aningaasallu sipaarniarnermik aallaaveqarluni atorneqarsimanersut
- 4) Sulisunik aningaasanillu atuineq kiisalu naammassisaqassuseq imminnut naapertuunnersut
- 5) Anguniakkatut aalajangiunneqartut iluatsitsiffiusumik anguneqarsimanersut

Misissuineq annertunerusoq sulisunik aningaasanillu annertuumik atuiffiusinnaammat tamatuma peqatigisaanik oqaatigineqartariaqarpoq, taamaattumillu misissuinissamut naapertuuttumik killiliinissaq anguniarneqartuartarpoq, tamatumani anguniakkat siuliani taaneqartut pinerit tamaasa tamarmik ilanngunneqarsinnaaneq ajorput.

Misissuinerit annertunerusut marluk Kukkunersiuinermit Ataatsimiititaliamit ukiumi naatsorsuusiorfiusumi qaangiuttumi naammassineqarput. Aappaa ilaasunik angallassinermi kiffartuussinissamik isumaqatigiissutinut tunngavoq. Aappaalu Naalakkersuisut suliffimmut atatillugu akeqanngitsumik biileqartitaaneranni aningaasartuutit misissornerannut tunngavoq.

5.1 Ilaasunik angallassinermi kiffartuussinissamik isumaqatigiissutit

Tunuliaqut

Ilaasunik angallassinermi kiffartuussinissamik isumaqatigiissusiat suliarineqarneranni ingerlatsinermit annertusisamik kukkunersiuineq ataatsimiititaliap juni 2017-imi aallartippaa. Neqerooruteqartitsisarnermit maleruagassat aammalu isumaqatigiinniarnissamut piginnaatitsissutit eqquutsinneqarsimanerat nalilerneqarsinnaaqqullugu aammalu unioqqutitsisoqarsimaneq naapertuutinngitsoqarnera paasinarsissappat iliuisissanik naleqquttunik taamatut pisoqaqqinnginnissaa anguniarlugu kaammattuuteqartoqarsinnaaqqullugu misissuinermit siunertarineqarpoq isumaqatigiissuteqarniarnermik ingerlatsinerup paasinarsisneqarnissaa. Taamaallillunilu misissuinermit pingaarnertut siunertaavoq misilittakkanik katersuinissaq.

Misissuinerup inerpera suliaasaqarfimmit susasaqartumit – Kommuninut, Nunaqarfinnut, Isorliunerusunut, Attaveqarnermut Ineqarnermullu Naalakkersuisumit – oqaaseqarfigisassanngorlugu ulloq 20. december 2017-imi naammassineqarpoq. Misissuinerup takutippaa maleruagassat inatsisillu unioqqutinneqarsimanngitsut, tassa maleruagassat inatsisillu taamaattut

pigineqanngimmata. Neqerooruteqartitsinissarli aggersoq immikkoortuni aalajangersimasuni sisamani naapertuunnerusumik aaqqissuunneqarsinnaasoq misissuinermi aamma takutinneqarpoq.

Erseqqinnerusumik misissornissaanut Nunatta Karsiata 2017-imut naatsorsuutai pillugit isumaliutissiissut innersuussutigineqarpoq.

Misissuinermit ingerlanneqartumut nangissutitut neqeroortitsinissap aggersup ingerlanneqarnissaanut pilersaarut, Kukkuersiuinermit Ataatsimiititaliap suliassaqarfimmi ingerlatsinermik kukkuersiuilluni misissuinerata inernerinut isummerfiginnittoq, ataatsimiititaliamit 2019-imi qinnutigineqarpoq.

Naalackersuisut akipput;

Ingerlatsinermik 2017-imi annertusisamik kukkuersiuineq pissutigalugu 2019-imut Aningaasanut Inatsimmi ilaasunik angallassinermut tapiissutit pillugit isumaqatigiissutinik nutaanik akuersiniartarneq allangortinneqarpoq. Akuersiniartarnermi nutaami Inatsisartut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaani isumaqatiginninniarnissamut piginnaatitsissummik akuersisarneq ilaavoq. Isumaqatiginninniutissaq aningaasatigut atugassarititaasunik angallassiviusussallu ataasiakkaat qanoq akulikitsigisumik tikkineqartarnissaannik imaqarpoq. Taassuma saniatigut Inatsisartut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaata isumaqatiginninniarnep inenera akuerissavaa.

Aningaasanut inatsimmi oqaasertaliussat allangortinnerisigut naalackersuinikkut pisarialimmik sunneeqataanissaq qulakkeerneqassaaq – matumani akuersiniarnerup aallartilaarnerani aammalu isumaqatiginninniarnep inernerata inaarutaasumik akuerinerani.

Naalackersuisut kiffartuussinissamik isumaqatigiissutissat aaqqissuutileruttorlugillu isumaqatiginninniutigileruttorpaat. Tassunga atatillugu piffissaliussamut suliallu ingerlanissaa sukumiisumik nassuiarneqassapput, taakkualu Sanaartornermut ataatsimiititaliamut Aningaasaqarnermullu ataatsimiititaliamut assilineralu Kukkuersiuinermit Ataatsimiititaliamut nassiunneqassapput.

Naalackersuisut kiffartuussinissamik isumaqatigiissutissat aaqqissuutileruttorlugillu isumaqatiginninniutigileruttorpaat. 2019-imi novembarimi piffissalersuut aamma suliaq pillugu allaaserisaq pigineqalersimassasoq naatsorsuutigineqarpoq taannalu Kukkuersiuinermit Ataatsimiititaliamut assilineru nassiullugu Sanaartornermut Ataatsimiititaliamut nassiunneqassaaq.

Akissut Kukkuersiuinermit Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq.

5.2 Suliffimmut atatillugu akeqanngitsumik biileqartitaanermi aningaasartuutininik misissueqqissaarneq

Tunuliaqut

Suliffimmut atatillugu akeqanngitsumik biileqartitsinermut aningaasartuutininik 2018-imi misissuineq tunngavigalugu 2018-imi suliffimmut atatillugu akeqanngitsumik biilerititat orsertarnerannut aningaasartuutininut takussutissiaq, siusinnerusukkut misissuisimanermi takussutissiamut sanilliunneqarsinnaasoq, ataatsimiititaliamit qinnutigineqarpoq. Takussutissiaq atortussani ilanngussani takuneqarsinnaavoq.

Kiisalu suliassaqarfimmi sipaarniarneq siuarsarniarlugu suliniutit aallartinneqarsimasut pillugit naatsumik nassuiaat ataatsimiititaliamit qinnutigineqarpoq.

Kortit benziinanut akiliutit novembarimi 2018-mi atornerluisinnaanermik pinngitsoortitsinissamik kissaateqarneq tunuliaqutaralugu atorunnaarsinneqarput. Sipaarniartumik pissuseqarnissaq immikkut tunngavilersuutaanngilaq, tamannali allaffeqarfimmi pissusilersornermi tamani toqqammaviuvoq. Aaqqissuussineq manna atorneqartoq atuineramik ersarinnerulersitsivoq, imminerminilu tamanna sipaarniarnerunermut patsisaaqataasinnaalluni.

Naalackersuisunut ilaasortat allallu akeqanngitsumik qamutininik motoorilinnik atugassinneqartut aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi maleruagassat naapertorlugit taakkununga akileraartarnerat oqaatigineqassaaq. Qamutininik motoorilinnik atugassinneqarnermi aningaasatigut iluaqutit illuatungilerneqarnissaat akileraarusiinermi ilaatigut siunertarineqarpoq, tassani pineqartup suliffigisaata orsussamut il.il. aningaasartuutininik matussusiisarnerani iluaqusiinerit ilanngullugit. Maleruagassani taakkunani immikkoortitaartumik isiginnittoqarneq ajorpoq, taamaattoqassappammi tamanna allaffissornikkut aqunneqarsinnaassanngilaq.

Qamutit motooriuteqartitaanermut atatillugu sipaarniartumik pissuseqarnermik annertusaataasussanik suliniutininik allanik pilersaaruteqartoqanngilaq.

! Suliffimmut atatillugu Naalackersuisunut ilaasortat akeqanngitsumik biileqartitaanerannik aaqqissuussinerup aqunneqarsinnaasusariaqarnerat Kukkunersiuiunermut Ataatsimiititaliamit paasineqarsinnaavoq. Tassungali atatillugu sipaarniutissatut anguniakkat Naalackersuisunit qaffanneqarsinnaasimannginnerat ataatsimiititaliamit ajuusaarutigineqarpoq.

6.0 Nunatta Karsiata naatsorsuutaanik kukkundersiuisussatut ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Inatsisartut Suleriaasianni § 25, imm. 2 naapertorlugu Kukkundersiuiinermut Ataatsimiititaliap inassuteqarneratigut Nunatta Karsiata naatsorsuutaanik kukkundersiuisussaq Inatsisartunit toqqarneqartarpoq.

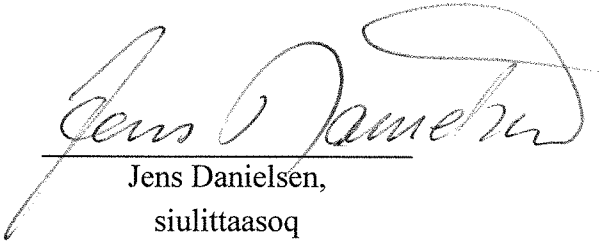
Kukkundersiuisoqatigiiffik naalagaaffimmit akuerisaq Deloitte Nunatta Karsiata 2019-imut naatsorsuutaanik kukkundersiuisussatut Inatsisartunit toqqarneqassasoq Kukkundersiuiinermut Ataatsimiititaliap 2018-imi ukiakkut ataatsimiinnermi inassutigaa, Inatsisartunit akuersissutigineqartumik. Tamatuma kingorna Nunatta Karsiata 2020-mut naatsorsuutaanik kukkundersiuisussaq Kukkundersiuiinermut Ataatsimiititaliamit inassutigineqassaaq:

Kukkundersiuisoqatigiiffik naalagaaffimmit akuerisaq Deloitte Nunatta Karsiata 2020-imut naatsorsuutaanik kukkundersiuisussatut Inatsisartunit toqqarneqassasoq Kukkundersiuiinermut Ataatsimiititaliap Inatsisartunut inassutigaa.

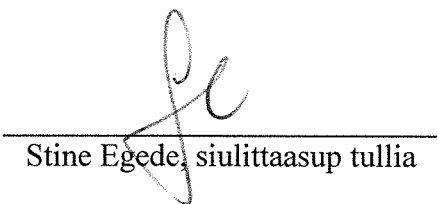
7.0 Nunatta Karsiata 2018-imut naatsorsuutaasa akuerineqarnissaat pillugu inassuteqaat

Nunatta Karsiata 2018-imut naatsorsuutaasa Inatsisartunit akuerineqarnissaat pillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut akuerineqassasoq **ataatsimiitaliamit isumaqatigiittumit inassutigineqarpoq.**

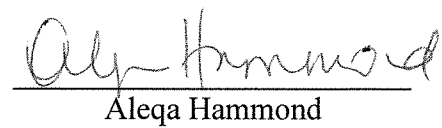
Taama oqaaseqarluni Kukkuersiunermit Ataatsimiititaliap siunnersuut
aappassaaniigassanngortippaa.

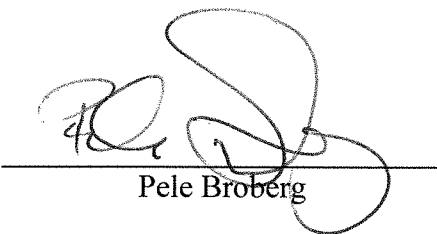
Jens Danielsen,
siulittaasoq

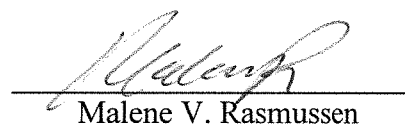
Stine Egede, siulittaasup tullia

Aleqa Hammond

Pele Broberg

Malene V. Rasmussen

Ilanngussanut takussutissiaq :

Ilanngussaq 1: Kukkunersiuisut nalunaarutaat, Nunatta Karsia 2018.

Ilanngussaq 2: Kukkunersiuisut nalunaarutaat , Asiaq 2018.

Ilanngussaq 3: Kukkunersiuisut nalunaarutaat , Mittarfeqarfiit 2018.

Ilanngussaq 4: Kukkunersiuisut nalunaarutaat , Nukissiorfiit 2018.

Ilanngussaq 5: Nunatta Karsiata naatsorsuutaanut nassuiaatit

Ilanngussaq 6: Kukkunersiuisut nalunaarutaat il.il. pillugit ataatsimiititaliap apeqqutai
Naalakkersuisullu akissutaat. Naatsorsuutitut nassuiaatit il.il. pillugit ataatsimiititaliap apeqqutai
Naalakkersuisullu akissutaat.